
ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА МИКОЛИ ЛЕСЮКА

---

12 листопада 2024 року відійшов у засвіти Лесюк Микола Петрович – відомий український мовознавець, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри слов'янських мов Факультету філології Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Почесний професор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (з 2020 року).

Лесюк Микола Петрович народився 25 лютого 1940 року в с. Ковалівка Коломийського району на Івано-Франківщині в родині робітника-шахтаря. З юнацьких років працював у шахтах Донбасу та За-

поляр'я, а також на шахтах у рідному селі, які належали до Коломийського шахтоуправління. Працював на різних ділянках – слюсарем, вибійником, машиністом електровоза. У 1966 році закінчив Івано-Франківський педагогічний інститут за спеціальністю „Українська мова, література і співи“.

У Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника працював від 1967 року: спочатку за сумісництвом, а від 1975 року – на постійній основі. Пройшов шлях від асистента кафедри української мови до старшого викладача, доцента, професора. У 1975–1983 рр. був заступником декана, від квітня 1989 до 2004 року – деканом філологічного факультету, 2004 – 2006 рр. – директором Інституту філології. Одночасно працював у 1983–1992 рр. завідувачем кафедри української мови. Від вересня 1996 року і до останніх днів (28 років) – завідувач кафедри слов'янських мов.

Микола Петрович був ініціатором створення в 1993 році в університеті нової філологічної спеціальності – «Польська мова і література», яка тепер має неабиякий попит серед абітурієнтів. За роки, що минули з того часу, очолювана М. Лесюком кафедра слов'янських мов встановила творчі, наукові та ділові зв'язки з низкою університетів Польщі: Варшавським, Ягеллонським, Гданським, Жешувським, Люблінським, Вармінсько-Мазурським, Познанським, Поморським, університетами в Гожуві Великопольському та Ополю, Університетом кардинала Стефана Вишинського у Варшаві, з Вейгеровським об'єднанням кашубів.

22 квітня 1982 р. Микола Лесюк захистив кандидатську дисертацію в спеціалізованій вченій раді Київського педагогічного інституту (нині Національний педагогічний університет імені М. Драгоманова). Докторську дисертацію, присвячену зародженню і розвитку української мови в Галичині, захистив у 2015 році в Інституті української мови НАН України. Учене звання доцента кафедри української мови присуджено в 1983 році, звання професора – у 2011-му.

Двічі обирався депутатом Івано-Франківської обласної ради першого і третього демократичного скликання, обидва рази був членом Президії обласної ради, головою комісії з питань освіти, науки та культури. З 15 квітня 1989 р. по грудень 2009 р. – заступник голови Івано-Франківської обласної організації «Просвіта». Був делегатом установчої конференції Товариства української мови ім. Тараса Шевченка (нині «Просвіта») в Києві 11 лютого 1989 р., одним із організаторів проведеної через два місяці, 15 квітня, установчої конференції обласної організації цього товариства, автором першого її статуту. На установчій конференції Івано-Франківського обласного Товариства української мови був обраний заступником голови і був на цій посаді 20 років. Співав у чоловічій хорівій капелі «Червона калина», двічі з цим колективом виїжджав у Запорізьку та в інші області, виступав з політичними промовами тощо. Створив в університеті первинну ланку Товариства, усіляко підтримував Студентське братство, залучав студентів до активної участі в громадсько-політичному житті. Член Народного Руху України від 1989 року, брав участь у багатьох заходах під час відновлення Незалежності України.

Після створення Товариства, Народного Руху, прийняття Закону про мову у жовтні 1989 р. виступав у багатьох колективах із лекціями, роз'ясненнями мовної політики, проводив агітаційну роботу щодо залучення українців до активної громадсько-політичної роботи. Член Наукового товариства ім. Шевченка з березня 2009 р.

Микола Лесюк автор понад 400 публікацій, присвячених українській мові, її становленню, розвитку, утвердженню, функціонуванню тощо, зокрема: «Доля моєї мови», «Становлення і розвиток української літературної мови в Галичині», «Мовний світ сучасного галицького села», «Мова чи язик?», «Осанна рідному слову», «Словник мови художніх творів Василя Стефаника», «Chcę nauczyć się ukraińskiego» (підручник української мови для поляків із грифом Міністерства освіти і науки України), «Еротизм в українському пісенному фольклорі: лінгвістичний аспект», «Мовна стихія села Ковалівки», кілька монографій у співавторстві, чимало праць, монографій редагував або рецензував. Під його науковим керівництвом захищено кандидатські дисертації: Григораш С. М., Судук І. І., Рис У. Г., Дорогович Н. О., Ідзьо М. В.

Про М.П. Лесюка як науковця, викладача, громадського діяча неодноразово писала обласна преса, виділяла свої площі для публікацій і

писала про нього газета «Літературна Україна». Цілий друкований аркуш відвела для інтерв'ю з М. Лесюком Всеамериканська україномовна газета «Віче» міста Чикаго (США) від 7 квітня 2006 р., інтерв'ю з ним публікували або писали про нього польські газети «Dziennik bałtycki», «Nasze miasto», «Kurier Wejherowski» (м. Вейгеро), бюлетень «Wspólnota polska», часопис Варшавського університету «Uniwersytet Warszawski», чеський часопис Žurnál (м. Оломоуц) тощо. Неодноразово Микола Лесюк виступав на обласному радіо, телебаченні «Галичина», на радіо «Вежа». На його праці є чимало покликань українських мовознавців.

За вагомих внесок у справу українського відродження, багаторічну сумлінну працю та з нагоди 140-річчя «Просвіти» отримав Подяку прем'єр-міністра України, був нагороджений медалями «За заслуги перед Прикарпаттям», «Будівничий України», мав чимало грамот Міністерства освіти і науки України, Центрального правління товариства «Просвіта», Івано-Франківської ОДА та обласної ради, Івано-Франківської єпархії УГКЦ, Лауреат премій імені Марійки Підгірянки, Івана Франка, Василя Стефаника, Воляників-Швабінських (США), фонду ім. Т. Шевченка (Київ), заслужений працівник культури України, відмінник народної освіти.

Микола Петрович користувався повагою, авторитетом серед студентів, викладачів, учителів та широкої громадськості області. Він відзначався живим розумом, чіткою світоглядною позицією, чоловічою харизмою, принциповістю та порядністю. Усе своє життя Микола Лесюк присвятив служінню людям, праці на благо громади та розвитку рідного краю. Його відданість справі, щирість і людяність завжди викликали повагу та захоплення серед тих, хто мав честь з ним працювати.

Невтомний працівник, справжній патріот, люблячий батько і дідусь – Микола Петрович Лесюк залишив після себе багатий спадок і добру пам'ять. Його приклад життєвої гідності, працелюбства та тепла буде жити в серцях усіх, хто його знав.

Наталія Щербій, м. Івано-Франківськ

Глибоке співчуття родині та близьким покійного професора Миколи Лесюка висловлюють вчені університету: І. Цепенда, В. Якубів, С. Шарин, Е. Лапковський, Р. Голод, С. Хороб, В. Грещук, О. Лазарович, Д. Мицан, О. Корпало, О. Пелехата, С. Бусіло, Г. Ліщинська, О. Полько.